

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

**МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**

**Електронні методичні рекомендації до вивчення навчальної
дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини»
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29
«Міжнародні відносини»**

**Одеса
2023**

УДК 001.891:339.9

Я 49

Рекомендовано до друку Вченою радою Факультету міжнародних відносин, політології та соціології ОНУ імені І. І. Мечникова.

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Автори:

С. О. Якубовський, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Ю. В. Пічугіна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Рецензенти: **Довгаль Олена Андріївна** – доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; **Садченко Олена Василівна** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування ОНУ імені І.І. Мечникова.

Я 49

Методологія та організація наукових досліджень міжнародних економічних відносин [Електронне видання]: електронні методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 «Міжнародні відносини». Укладачі: Якубовський С.О., Пічугіна Ю.В. Одеса, 2023. – 26 с. – 488 КБ.

Методичні рекомендації підготовлено відповідно до програми навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень міжнародних економічних відносин», що викладається здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 292 «Міжнародні економічні відносини». Основна мета методичних вказівок – надати методичну допомогу здобувачам вищої освіти у підготовці та вивченні дисципліни на аудиторних заняттях та у процесі самостійної роботи.

УДК 001.891:339.9

ЗМІСТ

	С.
Вступ.....	4
Розділ 1. Зміст навчального матеріалу	6
Розділ 2. Структура навчальної дисципліни	8
Розділ 3. Тематика практичних занять	9
Розділ 4. Самостійна робота	11
Розділ 5. Форми контролю і методи оцінювання.....	17
Розділ 6. Питання до підсумкового контролю	17
Розділ 7. Розподіл балів, які отримують студенти.....	19
Розділ 8. Методичне забезпечення.....	21
Розділ 9. Рекомендовані література та інші джерела.....	22
Розділ 10. Електронні інформаційні ресурси.....	23
Додатки.....	24

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень міжнародних економічних відносин» належить до обов'язкових дисциплін та є складовою загальної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 292 – Міжнародні економічні відносини.

Дисципліна викладається у першому семестрі на першому курсі навчання здобувачів вищої освіти за програмою підготовки магістрів. Для опанування навчальної дисципліни програмою передбачено 3 кредитів ECTS (90 академічних годин). Аудиторне навантаження на денній формі навчання складає: лекції – 8 годин, практичні заняття – 32 години, самостійна робота – 60 годин. Дисципліна „Методологія та організація наукових досліджень міжнародних економічних відносин” складається з одного змістовного модулю. Форма підсумкового контролю знань здобувачів – залік.

Мета дисципліни - формування системи знань щодо методико-організаційних засад наукового дослідження міжнародних економічних відносин.

Завдання дисципліни:

- засвоєння методологічних засад наукової праці;
- формування цілісного бачення процесу проведення досліджень, аналізу отриманих результатів та вироблення рекомендацій щодо вдосконалення діяльності у сфері міжнародних економічних відносин;
- опанування студентами навичками збору та аналізу джерел інформації у сфері міжнародних економічних відносин;
- поглиблення та обґрунтування знань з міжнародних економічних відносин;
- формування у студентів бачення щодо правил оформлення одержаних результатів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральних (ІК)

ІК. Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

б) загальних (ЗК):

ЗК 4. Здатність працювати в команді

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

в) спеціальних (СК):

СК 5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

СК 6. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог.

ПРН 10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.

ПРН 11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН 14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- зміст основних категорій дисципліни, її предмет, метод та задачі вивчення;
- методико-організаційні засади наукового дослідження міжнародних економічних відносин;
- методику збору та аналізу джерел інформації у сфері міжнародних економічних відносин;
- методи систематизації одержаних результатів ;
- правила оформлення одержаних результатів.

вміти:

- збирати та аналізувати джерела інформації;
- оцінювати аналітичні звіти і наукові дослідження;
- аналізувати моделі розвитку національних економік у світовому середовищі;
- презентувати результати власних досліджень;
- здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм, зокрема рівень їх соціальної відповідальності;
- підготовувати власні наукові публікації і апробації на наукових заходах.

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ

«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН»

Тема 1. Концептуальні основи наукового пізнання

Сутність знання, пізнання та його види. Сутність поняття «наука». Мета науки. Основні завдання науки. Основні завдання досліджень міжнародних економічних відносин. Роль науки. Гіпотеза, докази та формування теорій. Класифікація науки, взаємозв'язок між трьома розділами наукового знання: природознавством, суспільними (соціальними) науками і філософією. Сфери застосування класифікації наук. Міжнародні економічні відносини як динамічна система. Вплив епідемії Covid-19 на розвиток міжнародних економічних відносин.

Тема 2. Наукова діяльність в Україні

Підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів. Ступені вищої освіти. Наукові ступені. Вчені звання. Вищі академічні звання. Наукові заклади України. Наукова діяльність, її види та форми. Форми організації та управління наукою в Україні. Науково - технічний потенціал України. Місце та роль Одеського національного університету імені І.І. Мечникова у науковій діяльності України. Основні напрямки наукових досліджень вчених кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ. Наукові досягнення економістів-міжнародників України.

Тема 3. Організація наукових досліджень міжнародних економічних процесів

Суть і структура дослідного процесу економічних відносин. Об'єкт, предмет наукового дослідження. Вибір теми дослідження, визначення мети і задач наукового дослідження. Основні форми та етапи наукових досліджень МЄВ. Формування теоретичних уявлень про характер досліджень і рівень вивченості теми на основі літературного огляду. Розробка структури проблеми. Послідовність і конкретизація. Аналіз існуючих вихідних даних наукового дослідження та можливостей їх застосування. Попередній план та складання графіку роботи, план зміст роботи.

Напрямки та результати наукових досліджень у сфері соціальної відповідальності бізнесу.

Тема 4. Інформаційна база економічних наукових досліджень

Роль інформації в проведенні наукових досліджень МЄВ. Види та галузі інформації. Пошук інформації з теми дослідження. Отримання і аналіз первинної інформації. Документальні джерела інформації. Види документів. Інформація в інформаційно-пошукових системах бібліотек та установах науково-технічної інформації. Техніка роботи з науковою літературою. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі наукового дослідження. Роль та значення міжнародних наукометричних баз даних. Місце баз даних Scopus та Web of Science у системі сучасної наукової інформації.

Основні риси феномену нової економіки та його аналіз у вітчизняній та іноземній науковій літературі.

Тема 5. Рівні та методи наукового дослідження

Рівні наукового дослідження. Загальнонаукові методи дослідження. Конкретно-наукові методи дослідження міжнародних економічних процесів. Комплексні дослідження. Методи експертних оцінок.

Приклади використання методів наукових досліджень міжнародних економічних процесів у сучасних публікаціях в країнах ЄС та США.

Тема 6. Економіко-математичні методи міжнародних економічних досліджень

Кількісна та якісна інформація про світогосподарські зв'язки та її джерела. Вибірка та групування статистичних даних. Математичні методи первинної обробки статистичних даних (розрахунок середньої величини, середніх відхилень, методи динамічного ряду). Загальна характеристика методів економіко-математичного аналізу світогосподарських явищ. Суть та значення кореляційного аналізу. Суть та можливості методу регресійного аналізу.

Приклади використання економіко-математичних методів наукових досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у сучасних публікаціях в країнах ЄС та США.

Тема 7. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження

Форми представлення результатів досліджень: наукова монографія, наукова стаття, тези наукової доповіді, реферат. Характеристика окремих форм презентації результатів. Профіль науковця як інструмент презентації результатів НД. Методика написання тексту. Літературна обробка наукового тексту. Одиниці обчислення обсягу наукової роботи. Вимоги до тексту наукової статті. Особливості цитування. Типова структура рецензії. Внесення правок після рецензування. Методика підготовки та оформлення публікацій. Форми звітності при науковому дослідженні та апробації результатів дослідження.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Кількість годин, відведених на:			
	Усього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовний модуль «Методологія та організація наукових досліджень міжнародних економічних відносин»				
Тема 1. Концептуальні основи наукового пізнання.	12		4	8
Тема 2. Наукова діяльність в Україні.	12		4	8
Тема 3. Організація наукових досліджень міжнародних економічних процесів.	14	2	4	8
Тема 4. Інформаційна база економічних наукових досліджень.	12	2	2	8
Тема 5. Рівні та методи наукового дослідження.	14		4	10
Тема 6. Економіко-математичні методи міжнародних економічних досліджень	14	2	2	10
Тема 7. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження.	12	2	2	8
Усього годин	90	8	22	60

3. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Концептуальні основи наукового пізнання

1. Сутність знання, пізнання та його види. Сутність поняття «наука».
2. Мета та роль науки у розвитку цивілізації.
3. Класифікація науки, взаємозв'язок між трьома розділами наукового знання: природознавством, суспільними (соціальними) науками і філософією.
4. Міжнародні економічні відносини як динамічна система, яка потребує постійних наукових досліджень.
5. Обговорення результатів розв'язання тестів для самоперевірки.
6. Презентація результатів викладених у рефераті: «Як епідемія Covid-19 вплинула на розвиток МЕВ (на прикладі окремих країн)» та їх захист.

Тема 2. Наукова діяльність в Україні

1. Особливості підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів в Україні.
2. Ступені вищої освіти, наукові ступені та вчені звання в Україні, процедура їх присудження.
3. Наукова діяльність, її види та форми.
4. Форми організації та управління наукою в Україні.
5. Науково - технічний потенціал України в умовах повномасштабної агресії Росії.
6. Місце та роль Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова у науковій діяльності України.
7. Обговорення результатів розв'язання тестів для самоперевірки.
8. Презентація рецензії на одну статтю (за вибором студента) у галузі МЕВ, надрукованої в Україні протягом 2022-2023 років. Обговорення презентації.

Тема 3. Організація наукових досліджень міжнародних економічних процесів

1. Суть і структура дослідного процесу міжнародних економічних відносин.
2. Об'єкт, предмет наукового дослідження.
3. Вибір теми дослідження, визначення мети і задач наукового дослідження.
4. Основні форми та етапи наукових досліджень МЕВ.
5. Формування теоретичних уявлень про характер досліджень і рівень вивченості теми на основі літературного огляду.
6. Аналіз існуючих вихідних даних наукового дослідження та можливостей їх застосування.
7. Попередній план та складання графіку роботи, план зміст роботи.
8. Обговорення результатів розв'язання тестів для самоперевірки.
9. Презентація рецензії на одну статтю (за вибором студента) з проблем соціальної відповідальності бізнесу, надрукованої в ЄС чи США протягом 2020-2023 років. Обговорення презентації.

Тема 4. Інформаційна база економічних наукових досліджень

1. Роль інформації в проведенні наукових досліджень МЕВ.
2. Види та галузі інформації. Пошук інформації з теми дослідження.

3. Отримання і аналіз первинної інформації. Документальні джерела інформації. Види документів.
4. Інформація в інформаційно-пошукових системах бібліотек та установах науково-технічної інформації. Техніка роботи з науковою літературою.
5. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі наукового дослідження.
6. Роль та значення міжнародних наукометричних баз даних. Місце баз даних Scopus та Web of Science у системі сучасної наукової інформації.
7. Обговорення результатів розв'язання тестів для самоперевірки.
8. Презентація результатів групового завдання «Основні риси феномену нової економіки (на прикладі однієї з країн за вибором студентів)». Обговорення презентації.

Тема 5. Рівні та методи наукового дослідження

1. Рівні наукового дослідження.
2. Загальнонаукові методи дослідження.
3. Конкретно-наукові методи дослідження міжнародних економічних процесів.
4. Комплексні дослідження.
5. Методи експертних оцінок.
6. Обговорення результатів розв'язання тестів для самоперевірки.
7. Презентація результатів групового завдання з визначенням методів наукових досліджень у п'яти статтях (за вибором студентів), надрукованої в ЄС та США протягом 2020-2023 років. Обговорення презентації.

Тема 6. Економіко-математичні методи міжнародних економічних досліджень

1. Кількісна та якісна інформація про світогосподарські зв'язки та її джерела.
2. Вибірка та групування статистичних даних.
3. Математичні методи первинної обробки статистичних даних (розрахунок середньої величини, середніх відхилень, методи динамічного ряду).
4. Загальна характеристика методів економіко-математичного аналізу світогосподарських явищ.
5. Суть та значення кореляційного аналізу.
6. Суть та можливості методу регресійного аналізу.
7. Обговорення результатів розв'язання тестів для самоперевірки.
8. Рішення практичних задач.

Тема 7. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження

1. Форми представлення результатів досліджень: наукова монографія, наукова стаття, тези наукової доповіді, реферат.
2. Характеристика окремих форм презентації результатів.
3. Профіль науковця як інструмент презентації результатів НД. Методика написання тексту. Літературна обробка наукового тексту.
4. Одиниці обчислення обсягу наукової роботи. Вимоги до тексту наукової статті.
5. Особливості цитування.

6. Типова структура рецензії. Внесення правок після рецензування.
7. Методика підготовки та оформлення публікацій.
8. Форми звітності при науковому дослідженні та апробації результатів дослідження.
9. Обговорення результатів розв'язання тестів для самоперевірки.
10. Презентація плану роботи з підготовки статті або наукової доповіді за темою кваліфікаційної магістерської роботи. Обговорення презентації.

4. САМОСТІЙНА РОБОТА

Тема 1. Концептуальні основи наукового пізнання

1. Самопідготовка до відповідей на питання 1-4 практичного заняття по темі 1.
2. Групова робота: підготовка тестів для самоперевірки за темою: «Концептуальні основи наукового пізнання».
3. Індивідуальне розв'язання тестів для самоперевірки.
4. Індивідуальна підготовка реферату та його презентації на тему: «Як епідемія Covid-19 вплинула на розвиток МEB (на прикладі окремих країн)».

Рекомендовані література та інші джерела:

- Галян О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 26 с
- Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Посібник / А. С. Филипенко. – Київ: Академвидавництво, 2004. - 208 с. Режим доступу: <http://surl.li/lkuze>
- Коробочка О.М. Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій. Д.: ДДТУ, 2015. 99 с. Електронний ресурс. URL: <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/1/4/1-4-kl42.pdf>
- Медвідь В.Ю. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
- Tuliakov V., Alekseyevska H., Yakubovskiy S. The impact of the association agreement between the European union and Ukraine on mutual trade and Ukrainian ports cargo. Journal Intereulaweast, Vol. X (1) 2023. P. 1–20 DOI: <https://doi.org/10.22598/iele.2023.10.1.1>
- Ніколаєва Д. О., Якубовський С. О. Динаміка заборгованості країн ЄС в умовах глобальної пандемії COVID-19 // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2023. – Т.1. – № 19. – С. 26–38.
- The COVID-19 pandemic: Global health policy and technology responses in the making, Health Policy and Technology, Volume 9, Issue 4, 2020, Pages 397-694, <https://www.sciencedirect.com/journal/health-policy-and-technology/vol/9/issue/4>
- CFA Institute. Corporate Social Responsibility (2023) Access mode: <https://blogs.cfainstitute.org/investor/tag/corporate-social-responsibility-csr/>
- European Central Bank (2023) Access mode: https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/html/index.en.html.
- International Monetary Fund (2023) Databases, Access mode: <https://www.imf.org/en/Data>.
- Asian Development Bank. Country Data. (2023). Access mode: <http://www.adb.org/>.

- Національний банк України, 2023, Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
- Державна служба статистики в Україні, 2023, Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Тема 2. Наукова діяльність в Україні

1. Самопідготовка до відповідей на питання 1-6 практичного заняття по темі 2.
2. Групова робота: підготовка тестів для самоперевірки за темою: «Наукова діяльність в Україні».
3. Індивідуальне розв'язання тестів для самоперевірки.
4. Індивідуальна підготовка рецензії та її презентації на одну статтю (за вибором студента) у галузі МЕВ, надрукованої в Україні протягом 2022-2023 років

Рекомендовані література та інші джерела:

- Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
- Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Презентація наукових результатів: навч. посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2019. 300 с.
- Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Суми: Сумський ДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с
- Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2016. 151 с.
- Антошкіна Л.І., Стеченко Д.М. Методологія економічних досліджень: підручник. К.: Знання, 2015. 311 с
- Трансформація монетарної політики та її вплив на економічний розвиток Китаю / Алексеєвська, Г.С., Якубовський, С.О., Родіонова, Т.А. // Журнал Китаєзнавчі дослідження. – 2021. – №3. – С.83-96.
- Zaidman G. V., Yakubovskiy S. O. Peculiarities of Current World Scientific Researches on Maritime Economics and Specifically Seaborne Trade //The Actual problems of regional economy development. – 2021. – Т. 1. – №. 17. – С. 8-22.
- Seleznirov V. I., Yakubovskiy S. O. Consequences of Land Reform in Ukraine on the Example of Georgia and Moldova //The Actual problems of regional economy development. – 2021. – Т. 2. – №. 17. – С. 135-148.
- Національний банк України, 2023, Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
- Державна служба статистики в Україні, 2023, Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
- Бібліотека імені В.Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuiv.gov.ua>
- Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua>

Тема 3. Організація наукових досліджень міжнародних економічних процесів

1. Самопідготовка до відповідей на питання 1-7 практичного заняття по темі 3.
2. Групова робота: підготовка тестів для самоперевірки за темою: «Організація наукових досліджень міжнародних економічних процесів».
3. Індивідуальне розв'язання тестів для самоперевірки.

4. Індивідуальна підготовка рецензії та її презентації на одну статтю (за вибором студента) з проблем соціальної відповідальності бізнесу, надрукованої в ЄС чи США протягом 2020-2023 років.

Рекомендовані література та інші джерела:

- Медвідь В.Ю. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
- Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Презентація наукових результатів: навч. посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2019. 300 с.
- Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Суми: Сумський ДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с
- Гуроров О. І. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Харків, 2017. 272 с.
- Ans Kolk, (2016), The social responsibility of international business: From ethics and the environment to CSR and sustainable development, Journal of World Business, 51, (1), 23-34
- Wang, L., and Juslin, H. 2011. The effects of value on the perception of Corporate Social Responsibility implementation: A study on Chinese youth. Journal of CSR and Environmental Management. 18(4): 246-262.
- Breaking Down the 4 Types of Corporate Social Responsibility. Pacific Oaks College. Voices Digital Magazine. <https://www.pacificoaks.edu/voices/business/breaking-down-the-4-types-of-corporate-social-responsibility/>
- Вплив корпоративної соціальної відповідальності на розвиток сучасних ТНК / Родіонова Т., Шишкіна В., Якубовський С. //Інфраструктура ринку: електрон. наук. ж. – Вип. 51. – 2021 – С. 29-33.
- CFA Institute. Corporate Social Responsibility (2023) Access mode: <https://blogs.cfainstitute.org/investor/tag/corporate-social-responsibility-csr/>
- Asian Development Bank. Country Data. (2023). Access mode: <http://www.adb.org/>.
- Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua>

Тема 4. Інформаційна база економічних наукових досліджень

1. Самопідготовка до відповідей на питання 1-6 практичного заняття по темі 4.
2. Групова робота: підготовка тестів для самоперевірки за темою: «Інформаційна база економічних наукових досліджень».
3. Індивідуальне розв'язання тестів для самоперевірки.
4. Виконання групового завдання «Основні риси феномену нової економіки (на прикладі однієї з країн за вибором студентів)». Підготовка презентації.

Рекомендовані література та інші джерела:

- Галян О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 26 с
- Коробочка О.М. Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій. Д.: ДДТУ, 2015. 99 с. Електронний ресурс. URL: <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/1/4/1-4-kl42.pdf>

- Медвідь В.Ю. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
- Kyle Kubler (2020) New Economy Narrative?: A Comparative Analysis of Technology and Economic Recovery in the Business Press, Journalism Practice, 14:7, 830-846, DOI: 10.1080/17512786.2019.1661271
- Tuliakov V., Alekseevskaya H., Yakubovskiy S. The impact of the association agreement between the European union and Ukraine on mutual trade and Ukrainian ports cargo. Journal Intereulaweast, Vol. X (1) 2023. P. 1–20 DOI: <https://doi.org/10.22598/iele.2023.10.1.1>
- International Monetary Fund. 2022. World Economic Outlook: Countering the Cost-of-Living Crisis. Washington, DC. October. <https://www.imf.org/-/media/Files/Publications/WEO/2022/October/English/text.ashx>
- The New Economy, Collections of Reports, United Kingdom. <https://www.theneweconomy.com/supplements>
- CFA Institute. Corporate Social Responsibility (2023) Access mode: <https://blogs.cfainstitute.org/investor/tag/corporate-social-responsibility-csr/>
- Central bank and monetary authority websites (2023) Access mode: <https://www.bis.org/cbanks.htm>
- European Central Bank (2023) Access mode: https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/html/index.en.html.
- International Monetary Fund (2023) Databases, Access mode: <https://www.imf.org/en/Data>.
- Asian Development Bank. Country Data. (2023). Access mode: <http://www.adb.org/>.
- Національний банк України, 2023, Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
- Державна служба статистики в Україні, 2023, Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Тема 5. Рівні та методи наукового дослідження

1. Самопідготовка до відповідей на питання 1-5 практичного заняття по темі 5.
2. Групова робота: підготовка тестів для самоперевірки за темою: «Рівні та методи наукового дослідження».
3. Індивідуальне розв'язання тестів для самоперевірки.
4. Виконання групового завдання «Визначення методів наукових досліджень у п'яти статтях (за вибором студентів), надрукованої в ЄС та США протягом 2020-2023 років.»). Підготовка презентації.

Рекомендовані література та інші джерела:

- Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених / За загальною редакцією Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
- Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Організація та методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. Харків: Право, 2017. 448 с.
- Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

- Containership Charter Rates: Analysis of Unprecedented Growth After Covid-19 Pandemic Outbreak / Zaidman G., Dominese G., Yakubovskiy S., Rodionova T.// Journal Global Policy and Governance, 2021, 10(2), p. 21-38.
- Efficiency of State Banks in the Economy of Poland and Ukraine / Yakubovskiy S., Dominese G., Piatkov A., Rodionova T.// Transition Studies Review, 2022, 29(1), p. 3-26;
- Assessment of the Level of Financial Development of the Visegrad Group Countries in Comparison with the Eurozone / Yakubovskiy S., Dominese G., Piatkov A., Rodionova T.// Journal Global Policy and Governance, 2022, 11 (1), 133-146;
- CFA Institute. Corporate Social Responsibility (2023) Access mode: <https://blogs.cfainstitute.org/investor/tag/corporate-social-responsibility-csr/>
- European Central Bank (2023) Access mode: https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/html/index.en.html.
- International Monetary Fund (2023) Databases, Access mode: <https://www.imf.org/en/Data>.
- Asian Development Bank. Country Data. (2023). Access mode: <http://www.adb.org/>.
- Бібліотека імені В.Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
- Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua>

Тема 6. Економіко-математичні методи міжнародних економічних досліджень

1. Самопідготовка до відповідей на питання 1-6 практичного заняття по темі 6.
2. Групова робота: підготовка тестів для самоперевірки за темою: «Економіко-математичні методи міжнародних економічних досліджень».
3. Індивідуальне розв'язання тестів для самоперевірки.
4. Індивідуальне вирішення практичної задачі з обчислення значення кореляції між експортом та імпортом однієї з країн ЄС. Інтерпретація отриманого результату.

Рекомендовані література та інші джерела:

- Антошкіна Л.І., Стеченко Д.М. Методологія економічних досліджень: підручник. К.: Знання, 2015. 311 с
- Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Презентація наукових результатів: навч. посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2019. 300 с.
- Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Суми: Сумський ДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с
- T. Rodionova, S. Yakubovskiy, A. Kyfak (2019) “Foreign Capital Flows as Factors of Economic Growth in Bulgaria, Czech Republic, Hungary and Poland”, Research in World Economy, Vol. 10, No. 4, pp. 48-57. DOI: <https://doi.org/10.5430/rwe.v10n4p48>
- S. Yakubovskiy, T. Rodionova, T. Derkach Impact of Foreign Investment Income on External Positions of Emerging Market Economies - Journal Transition Studies Review, Vol 26, No 1 (2019).- P. 71-81.
Doi: <https://doi.org/10.14665/1614-4007-26-1-005>.
- CFA Institute. Corporate Social Responsibility (2023) Access mode: <https://blogs.cfainstitute.org/investor/tag/corporate-social-responsibility-csr/>

- European Central Bank (2023) Access mode: https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/html/index.en.html.
- International Monetary Fund (2023) Databases, Access mode: <https://www.imf.org/en/Data>.
- Asian Development Bank. Country Data. (2023). Access mode: <http://www.adb.org/>.
- Бібліотека імені В.Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
- Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua>

Тема 7. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження

1. Самопідготовка до відповідей на питання 1-8 практичного заняття по темі 7.
2. Групова робота: підготовка тестів для самоперевірки за темою: «Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження».
3. Індивідуальне розв'язання тестів для самоперевірки.
4. Індивідуальна підготовка плану роботи з підготовки статті або наукової доповіді за темою кваліфікаційної магістерської роботи.

Рекомендовані література та інші джерела

- Медвідь В.Ю. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
- Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Презентація наукових результатів: навч. посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2019. 300 с.
- Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Суми: Сумський ДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с
- Кваліфікаційна робота магістра [Електронне видання]: електронні методичні рекомендації щодо виконання кваліфікаційної роботи магістра для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 «Міжнародні відносини». Укладачі: Г.С. Алексеєвська, Н. В. Бичкова, Ю.О. Ніколаєв, Т.А. Родіонова. Одеса, 2023. – 40 с.
- CFA Institute. Corporate Social Responsibility (2023) Access mode: <https://blogs.cfainstitute.org/investor/tag/corporate-social-responsibility-csr/>
- International Monetary Fund (2023) Databases, Access mode: <https://www.imf.org/en/Data>.
- Asian Development Bank. Country Data. (2023). Access mode: <http://www.adb.org/>.
- Міністерство закордонних справ України. Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua>.
- Бібліотека імені В.Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
- Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua>
- Додаток А
- Додаток Б

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ І МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний і періодичний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування, бесіда, захист рефератів, доповідь, оцінювання доповідей;
 - письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами - тестів для самоперевірки, оцінювання розв'язання задач, виконання вправ;
 - тестовий контроль: тестування бланкове за змістовними модулями.
- Підсумковий контроль - залік

Критерії оцінювання

Поточний контроль							Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100 балів
10	15	15	15	15	15	15	

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів

6. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність знання, пізнання та його види. Сутність поняття «наука».
2. Мета та роль науки у розвитку цивілізації.
3. Класифікація науки, взаємозв'язок між трьома розділами наукового знання: природознавством, суспільними (соціальними) науками і філософією.
4. Міжнародні економічні відносини як динамічна система, яка потребує постійних наукових досліджень.
5. Оцінити на прикладі окремих країн, як епідемія Covid-19 вплинула на розвиток МЕВ.
6. Особливості підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів в Україні.
7. Ступені вищої освіти, наукові ступені та вчені звання в Україні, процедура їх присудження.
8. Наукова діяльність, її види та форми.
9. Форми організації та управління наукою в Україні.
10. Науково - технічний потенціал України в умовах повномасштабної агресії Росії.
11. Місце та роль Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова у науковій діяльності України.
12. Напрямки наукових досліджень у галузі МЕВ протягом 2022-2023 років.
13. Суть і структура дослідного процесу міжнародних економічних відносин.
14. Об'єкт, предмет наукового дослідження.
15. Вибір теми дослідження, визначення мети і задач наукового дослідження.
16. Основні форми та етапи наукових досліджень МЕВ.
17. Формування теоретичних уявлень про характер досліджень і рівень вивченості теми на основі літературного огляду.

18. Аналіз існуючих вихідних даних наукового дослідження та можливостей їх застосування.
19. Попередній план та складання графіку роботи, план зміст роботи.
20. Результати вивчення проблем соціальної відповідальності бізнесу у сучасній науковій літературі.
21. Роль інформації в проведенні наукових досліджень МЕВ.
22. Види та галузі інформації. Пошук інформації з теми дослідження.
23. Отримання і аналіз первинної інформації. Документальні джерела інформації. Види документів.
24. Інформація в інформаційно-пошукових системах бібліотек та установах науково-технічної інформації. Техніка роботи з науковою літературою.
25. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі наукового дослідження.
26. Роль та значення міжнародних наукометричних баз даних. Місце баз даних Scopus та Web of Science у системі сучасної наукової інформації.
27. Визначити на прикладі окремих країн основні риси феномену нової економіки.
28. Рівні наукового дослідження.
29. Загальнонаукові методи дослідження.
30. Конкретно-наукові методи дослідження міжнародних економічних процесів.
31. Комплексні дослідження.
32. Методи експертних оцінок.
33. Приклади використання методів наукових досліджень МЕВ у сучасних публікаціях в країнах ЄС та США.
34. Кількісна та якісна інформація про світогосподарські зв'язки та її джерела.
35. Вибірка та групування статистичних даних.
36. Математичні методи первинної обробки статистичних даних (розрахунок середньої величини, середніх відхилень, методи динамічного ряду).
37. Загальна характеристика методів економіко-математичного аналізу світогосподарських явищ.
38. Суть та значення кореляційного аналізу.
39. Суть та можливості методу регресійного аналізу.
40. Форми представлення результатів досліджень: наукова монографія, наукова стаття, тези наукової доповіді, реферат.
41. Характеристика окремих форм презентації результатів.
42. Профіль науковця як інструмент презентації результатів НД. Методика написання тексту. Літературна обробка наукового тексту.
43. Одиниці обчислення обсягу наукової роботи. Вимоги до тексту наукової статті.
44. Особливості цитування.
45. Типова структура рецензії. Внесення правок після рецензування.
46. Методика підготовки та оформлення публікацій.
47. Форми звітності при науковому дослідженні та апробації результатів дослідження.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 - 100	A	зараховано
85 - 89	B	
75 - 84	C	
70 - 74	D	
60 - 69	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень
зараховано	90 - 100	Студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Студент демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки. Студент вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань. Студент може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдань, виконує завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання

		при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання завдань при самостійній роботі.
зараховано	85 - 89	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття). Студент має стійкі навички виконання завдань.
	75 - 84	Студент виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності. Студент за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.
зараховано	70 - 74	Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Студент знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків. Студент має елементарні навички виконання завдань.
	60 - 69	Студент не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів.

		Студент надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу. Студент може використовувати знання лише в стандартних ситуаціях, має нестійкі навички виконання завдань, робить дуже багато теоретичних помилок.
незараховано з можливістю повторного складання	35 - 59	Студент не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає грубі змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки. Студент здатний виконати лише частину завдань виключно за допомогою викладача. У студента відсутні сформовані уміння та навички.
незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 - 34	Студент не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом, виконує лише елементи завдань, погребує постійної допомоги викладача.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма навчальної дисципліни;
2. Силабус;
3. Навчальна та спеціальна література;
4. Інформаційні ресурси (електронні).

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРА ТА ІНШІ ДЖЕРЕЛА

1. Галян О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 26 с
2. Коробочка О.М. Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій. Д.: ДДТУ, 2015. 99 с. Електронний ресурс. URL: <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/1/4/1-4-kl42.pdf>
3. Медвідь В.Ю. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
4. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Посібник / А. С. Філіпенко. – Київ: Академвидавництво, 2004. - 208 с. Режим доступу: <http://surl.li/lkuze>
5. Ans Kolk, (2016), The social responsibility of international business: From ethics and the environment to CSR and sustainable development, *Journal of World Business*, 51, (1), 23-34
6. Kyle Kubler (2020) New Economy Narrative?: A Comparative Analysis of Technology and Economic Recovery in the Business Press, *Journalism Practice*, 14:7, 830-846, DOI: 10.1080/17512786.2019.1661271
7. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
8. Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Презентація наукових результатів: навч. посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2019. 300 с.
9. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Суми: Сумський ДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с
10. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Харків, 2017. 272 с.
11. Tuliakov V., Alekseievska H., Yakubovskiy S. The impact of the association agreement between the European union and Ukraine on mutual trade and Ukrainian ports cargo. *Journal Intereulaweast*, Vol. X (1) 2023. P. 1–20 DOI: <https://doi.org/10.22598/iele.2023.10.1.1>
12. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2016. 151 с.
13. Антошкіна Л.І., Стеченко Д.М. Методологія економічних досліджень: підручник. К.: Знання, 2015. 311 с
14. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених / За загальною редакцією Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
15. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Організація та методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. Харків: Право, 2017. 448 с.
16. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
17. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії».
18. Вимоги до презентації дослідницької пропозиції. К.: Національна академія державного управління при Президентові України, 2018.

10. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. CFA Institute. Corporate Social Responsibility (2023) Access mode: <https://blogs.cfainstitute.org/investor/tag/corporate-social-responsibility-csr/>
2. The New Economy, Collections of Reports, United Kingdom. <https://www.theneweconomy.com/supplements>
3. Central bank and monetary authority websites (2023) Access mode: <https://www.bis.org/cbanks.htm>
4. European Central Bank (2023) Access mode: https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/html/index.en.html.
5. International Monetary Fund (2023) Databases, Access mode: <https://www.imf.org/en/Data>.
6. Asian Development Bank. Country Data. (2023). Access mode: <http://www.adb.org/>.
7. Національний банк України, 2023, Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
8. Державна служба статистики в Україні, 2023, Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
9. Міністерство закордонних справ України. Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua>.
10. Бібліотека імені В.Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
11. Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua>

**Алгоритм підготовки магістерської роботи
(проведення наукового дослідження)**

№	Дії	Індивідуальна		Правильна відповідь	Групова	
		оцінка	помилка		оцінка	помилка
1	Розробка гіпотези дослідження					
2	Визначення об'єкта та предмета дослідження					
3	Вивчення можливостей отримання статистичних даних					
4	Вивчення стану проблеми у науці та практиці					
5	Конкретизація проблеми дослідження					
6	Вибір методів дослідження					
7	Створення необхідних умов для дослідницької роботи					
8	Визначення мети та завдання дослідження					
9	Обробка отриманих статистичних даних					
10	Збір статистичних даних					
11	Визначення теми дослідження					
12	Розробка наукової концепції (інтерпретація результатів)					
13	Оформлення результатів дослідження (текст роботи)					
14	Впровадження у практику (публікації, виступи на конференціях)					

Додаток Б

Алгоритм підготовки наукового доповіді

№	Дії	Індивідуальна		Правильна відповідь	Групова	
		відповідь	відхилення від правильної відповіді		відповідь	відхилення від правильної відповіді
1	Складання плану доповіді					
2	Формулювання мети доповіді					
3	Вибір стилю (жанру) виступу					
4	Написання тексту доповіді (розширенні тези)					
5	Репетиція виступу					
6	Прогнозування можливої реакції аудиторії на Вашу доповідь					
7	Розбиття матеріалу доповіді за часом					
8	Оцінка актуальності теми Вашої доповіді на тлі інших можливих доповідей					
9	Формулювання назви доповіді					
10	Вибір «ударного» моменту у майбутньому виступі					
11	Вибір способу початку доповіді та її завершення					
12	Ухвалення рішення про використання наочних засобів					
13	Підготовка наочних матеріалів					
14	Отримання «зворотного зв'язку» від слухачів					
15	Виступ					
16	Осмислення результатів виступу					

Навчальне видання

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Електронні методичні рекомендації
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності «Міжнародні економічні відносини»

Електронне практичне видання

Укладачі:

Якубовський С.О., Пічугіна Ю.В.

В авторській редакції

Шрифт Times New Roman.

Системні вимоги: операційна система сумісна з програмним
забезпеченням для читання файлів формату PDF.

Обсяг 488 КБ.

**Кафедра світового господарства і міжнародних
економічних відносин**

**Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058**